

Nr 822

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 59, med förslag till lag angående ändring i lagen den 25 maj 1962 (nr 381) om allmän försäkring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 669 i Första kammaren)

I proposition nr 59 framläggs förslag om förbättrade förmåner för handikappade samt i anledning härav förslag om vissa ändringar i lagen om allmän försäkring. Propositionen innehåller även förslag om den lagändring som erfordras för genomförande av standardhöjningen av folkpensionerna i enlighet med förslag i statsverkspropositionen.

Under senare år har många liberala initiativ tagits i riksdagen i syfte att förbättra de handikappades situation. Dessa initiativ har som regel inte vunnit riksdagsmajoritetens bifall. Av föreliggande proposition framgår emellertid, att regeringen nu är beredd realisera flera av folkpartiets tidigare framlagda förslag till förbättrade förmåner för bl. a. de handikappade. Vi kan därför i princip biträda de framlagda förslagen, även om vi i det följande kommer att föreslå ytterligare förbättringar i socialförsäkrings-systemet.

Tidskravet för vårdbidrag i vissa fall

I pensionsförsäkringskommitténs betänkande, som legat till grund för propositionen, föreslås, att vårdbidrag skall kunna utgå till anstalsvårdade barn för tid då de vistas i hemmet. Kommittén föreslår att sådant bidrag skall kunna utgå då barnet under en hel kalendermånad vistas i hemmet. Departementschefen har anslutit sig till kommitténs förslag.

Enligt vår uppfattning bör emellertid detta tidskrav uppmjukas. Såsom medicinalstyrelsen i sitt remissyttrande framhållit, skulle kommitténs förslag innebära, att flertalet föräldrar, som nu under kortare tider vårdar sina barn i hemmet, inte skulle kunna erhålla någon ersättning i form av vårdbidrag. Förslaget skulle troligtvis inte stimulera till önskvärda tätare kontakter i hemmet mellan föräldrar och barn. Vidare torde av olika skäl flera grupper av anstaltsvårdade barn endast i undantagsfall kunna vistas i sina hem under en så lång period som en månad. Dessutom torde vårdtiden i hemmet ytterst sällan sammanfalla med en hel kalendermånad. Vi vill

därför förorda att ersättning utgår då vistelsen i hemmet omfattar minst 14 dagar i en följd.

Graderingen av invaliditetstillägget

Kommittén föreslår f. n. inte någon gradering av invaliditetstillägget. Departementschefen delar denna kommitténs uppfattning. Vi vill i detta sammanhang endast erinra om att riksdagen år 1964 i anledning av väckta motioner från bl. a. liberalt håll i skrivelse till Kungl. Maj:t gav till känna vad andra lagutskottet anfört beträffande bl. a. halva invaliditetstillägg (L² 1964: 42, rskr. 226). Utskottet anförde, att det syntes befogat att utvidga stödet åt handikappade personer. Det vore vidare angeläget, framhöll utskottet, att undersöka om det då utvidgade stödet borde genomföras genom införande av bl. a. reducerade invaliditetstillägg i sådana fall då fullt bidrag inte kunde utgå. Utskottet ansåg, att en sådan utredning borde företas inom socialpolitiska kommittén.

Då något förslag om gradering av invaliditetstillägget nu inte framläggs i propositionen förväntar vi oss mot bakgrund av riksdagens beslut 1964 ett snabbt och positivt besked från Kungl. Maj:t i denna fråga.

Utlänningars ställning inom tilläggpensioneringen

Enligt 1 kap. 3 § AFL krävs mantalsskrivning för att utlänningar skall omfattas av tilläggpensioneringen. I propositionen föreslås, att detta krav skall bibehållas.

Liksom flera remissinstanser anser vi, att i princip bosättning i riket bör utgöra tillräcklig kvalifikation för att utlänning skall omfattas av tilläggpensioneringen. Då det emellertid kan förutsättas att detta förslag får vissa administrativa konsekvenser föreslår vi att denna fråga får bli föremål för närmare utredning.

Kommittén har också behandlat frågan om tilläggpension för arbetstagare i gränstrakterna, d. v. s. dels personer som är bosatta i Sverige men arbetar i något av grannländerna, dels utländska medborgare, som arbetar här men är bosatta i ett grannland. Kommittén förordar beträffande de förstnämnda, att de i avvaktan på att våra grannländer inför motsvarigheter till vår tilläggpensionering inte inordnas i det svenska systemet. Den andra kategorien anser kommittén bör vara försäkrad för tilläggpension för den inkomst vederbörande arbetstagare uppbär här. Kommittén uttalar, att detta kan åstadkommas antingen genom ändring i AFL eller konventionsvägen. Enligt kommitténs mening är det sistnämnda att föredra.

Departementschefen upptar inte denna fråga till närmare behandling. För de personer det här gäller torde tilläggpensioneringen emellertid vara en ännu olöst trygghetsfråga. För att snabbt kunna lösa frågan konventionsvägen föreslår vi, att regeringen snarast möjligt i Nordiska rådet aktualiserar frågan om tilläggpension för arbetstagare i gränstrakterna.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 59 måtte

1. i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad i motionen anføres beträffande tidskravet för vårdbidrag åt anstaltsvårdade barn vid vistelse i hemmet;

2. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsam utredning om möjligheterna för utlänning att redan i och med bosättning i riket omfattas av tilläggs pensioneringen; samt

3. i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om Kungl. Maj:ts medverkan att i Nordiska rådet aktualisera frågan om tilläggs pension för arbetstagare i gränstrakterna.

Stockholm den 29 mars 1966

Elias Jönsson (fp)

i Ingemarsgården

Mac P. Hamrin (fp)

i Kalmar

Brita Elmén (fp)

Anders Jonsson (fp)